

GUÍA D'ESTUDI I EXERCICIS

**IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES
PERSONES FÍSQUES:**

RENDIMENTS DEL CAPITAL MOBILIARI

Dra. Montserrat Casanellas

RENDIMENTS DEL CAPITAL MOBILIARI

---

1. CONCEPTE

Són rendiments del capital mobiliari la totalitat de contraprestacions i utilitats, dineràries o en espècie, que derivin, directa o indirectament, del capital mobiliari i, en general, de béns i drets que no estiguin qualificats com a immobiliaris, dels quals en sigui titular el contribuent i no es trobin afectats a activitats econòmiques realitzades pel mateix (art. 21 LIRPF).

2. CLASSIFICACIÓ DELS RENDIMENTS DEL CAPITAL MOBILIARI

La classificació dels rendiments del capital mobiliari es pot realitzar atenent dos criteris: per una banda, segons quin sigui el seu origen o font i, per altra, segons e produeixi la seva integració a la base imposable de l'impost.

2.1. CLASSIFICACIÓ SEGONS LA FONT O ORIGEN

Els rendiments del capital mobiliari es poden agrupar en **quatre grans categories** si es té en compte la naturalesa dels elements patrimonials dels quals procedeixen:

- Rendiments obtinguts per la participació en fons propis d'entitats;
- Rendiments obtinguts per la cessió a tercers de capitals propis;
- Rendiments procedents d'operacions de capitalització i de contractes d'assegurança de vida o invalidesa diferents dels que originen rendiments del treball personal (cas dels contractes d'assegurança de vida instrumentats com a compromisos per pensions assumits per l'empresa amb els seus treballadors);
- Altres rendiments de naturalesa heterogènia, recollits a la llei sota la denominació "altres rendiments del capital mobiliari".

2.2. CLASSIFICACIÓ SEGONS LA SEVA INTEGRACIÓ A LA BASE IMPOSABLE

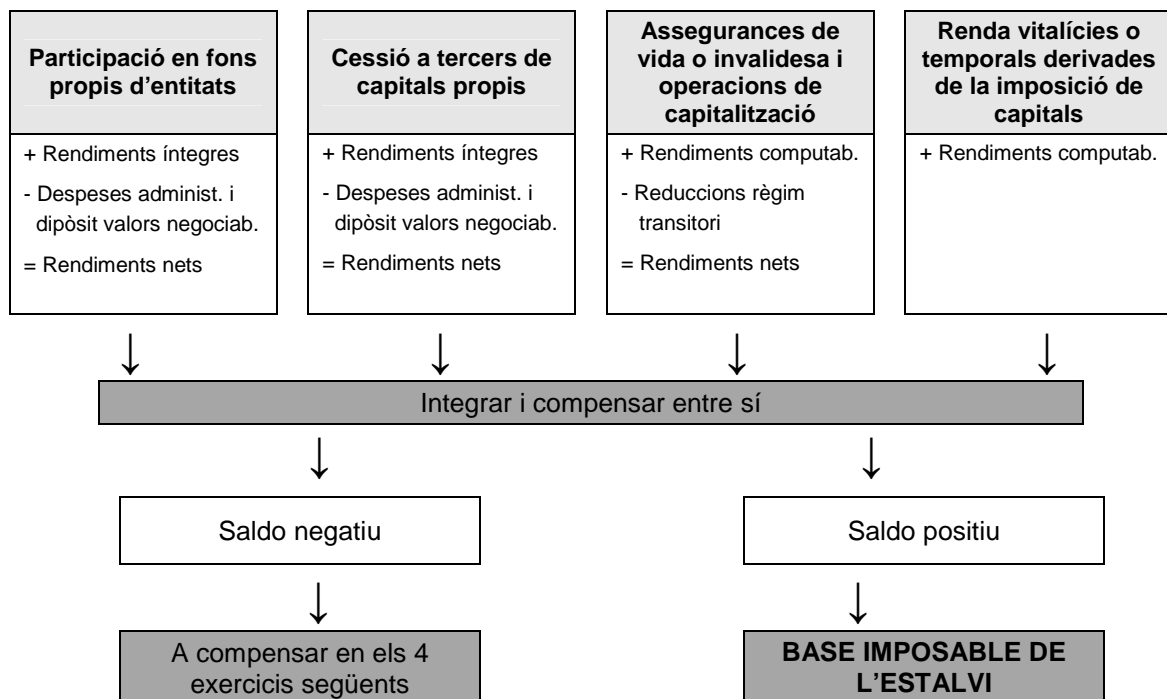
Els rendiments del capital mobiliari es poden integrar dins la base imposable general o bé dins la base imposable de l'estalvi, segons que el legislador els hagi qualificat o no com a renda de l'estalvi.

a) Rendiments del capital mobiliari que s'integren a la base imposable de l'estalvi.

Amb la finalitat d'atorgar un tractament neutral a totes les rendes que procedeixen de l'estalvi, el legislador fixa la incorporació de totes aquestes rendes en una base imposable única gravada per un **tipus fix** del **19%** o del **21%**, segons el seu import, a la que anomena **base imposable de l'estalvi**. Concretament, s'integren dins la base imposable de l'estalvi els següents rendiments del capital mobiliari:

- Rendiments obtinguts per la participació en fons propis d'entitats;
- Rendiments obtinguts per la cessió a tercers de capitals propis;
- Rendiments procedents d'operacions de capitalització i de contractes d'assegurança de vida o invalidesa;
- Rendiments procedents de rendes vitalícies i temporals derivades de la imposició de capitals.

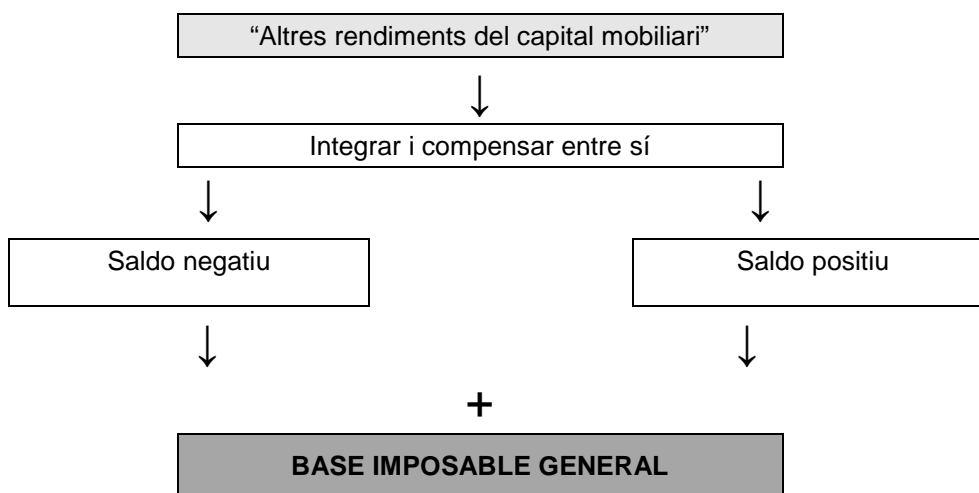
En concret, el **procés d'integració i compensació** d'aquests rendiments per a la seva integració a la base imposable de l'estalvi es realitza seguint el següent esquema:

b) Rendiments del capital mobiliari que s'integren dins la base imposable general.

La resta de rendiments del capital mobiliari – en concret, aquells que s'engloben sota la denominació “altres rendiments del capital mobiliari” com ara el rendiments derivats de la propietat industrial i intel·lectual o els derivats de l'arrendament de negocis - formen part de la renda general i, en conseqüència, tributen dintre la **base imposable general** al tipus que correspongui segons la **tarifa general de l'impost** aplicable al conjunt de rendiments obtinguts pel contribuent.

El **procés d'integració i compensació** d'aquests rendiments per a la seva integració a la base imposable general es realitza seguint el següent esquema:

3. DETERMINACIÓ DELS RENDIMENTS ÍNTEGRES

Seguint l'esquema de quantificació que s'ha exposat als temes anteriors, el rendiment net del capital mobiliari s'obté per la diferència entre els ingressos bruts i les despeses deduïbles. Una vegada determinat aquest, s'aplicaran les reduccions que corresponguin per obtenció de rendiments irregulars:

<ul style="list-style-type: none"> + Rendiments íntegres - Despeses deduïbles - Reduccions per rendiments irregulars (excepcionals) <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p style="text-align: center; margin-top: 5px;">RENDIMENT NET DEL CAPITAL MOBILIARI</p>

Donades les peculiaritats que afecten a cadascuna les 4 grans categories de rendiments que integren els rendiments del capital mobiliari, a continuació estudiarem de manera individualitzada el procediment per determinar el rendiment íntegre corresponent a cadascuna d'elles.

3.1. RENDIMENTS OBTINGUTS PER LA PARTICIPACIÓ EN FONTS PROPIS D'ENTITATS

Quan parlem de rendiments obtinguts per la participació en fons propis d'entitats estem fent referència als rendiments derivats de la titularitat de determinats actius que donen dret a participar en els beneficis generats per una determinada entitat. Concretament, tenen aquesta consideració:

- Dividends, primes d'assistència a Juntes i participacions en els beneficis de qualsevol tipus d'entitat;
- Qualsevol utilitat procedent d'una entitat per la condició de soci, accionista, associat o partícip.
- Distribució de la prima d'emissió d'accions o participacions.

Aquest tipus de rendiments del capital mobiliari tributaran pel seu **import íntegre o brut**.

Cal tenir en compte que des de la reforma del 2007 existeix una exempció que afecta als **dividends i als rendiments derivats de la participació en els beneficis d'entitats** de manera que les quanties rebudes per aquests conceptes estan **exemptes** fins un import de **1.500 €**. L'excés sobre aquest import està subjecte a tributació.

3.2. RENDIMENTS OBTINGUTS PER LA CESSIÓ A TERCERS DE CAPITALS PROPIS

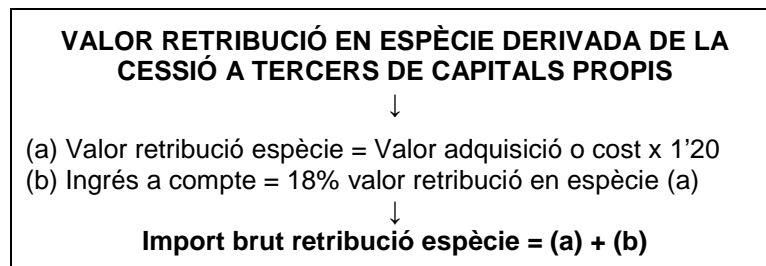
Dintre d'aquesta categoria de rendiments es poden distingir dos grups amb regles de quantificació diferenciades:

- a) En primer lloc, els **rendiments obtinguts per la cessió a tercers de capitals propis**. Integren aquesta categoria de rendiments les contraprestacions de tot tipus rebudes per l'esmentada cessió.

Són exemples d'aquest tipus de rendiment els interessos abonats per tot tipus d'institucions financeres, els interessos derivats de préstecs concedits a tercers i, en general, qualsevol altra forma de retribució pactada com a remuneració per la cessió.

Aquests rendiments es computaran pel seu import brut.

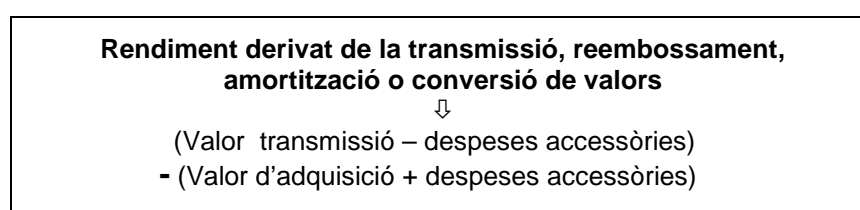
En aquest punt és important tenir en compte que quan aquestes retribucions són satisfetes en **espècie** (ex: *entrega d'una vaixella per obrir un compte corrent a una determinada entitat de crèdit*), el contribuent haurà de declarar la mateixa pel seu import brut. Aquest import resulta d'addicionar al valor de mercat l'ingrés a compte corresponent (18%), tenint en compte que s'entén per valor de mercat el resultat d'incrementar en un 20% el valor d'adquisició o cost pel pagador:

<p>Exemple:</p> <p><i>Com a conseqüència del dipòsit de 3.000 € en un compte d'estalvi, el Banc ha regalat a la senyora Fernández una vaixella adquirida pel Banc per 500 €.</i></p> <p>(a) Valor de la retribució en espècie = Cost x 1'20 = 500 x 1'20   Valor de la retribució en espècie = 600 €</p> <p>(b) Ingrés a compte = 18% de 600 = 108</p> <p>(c) Import brut retribució en espècie = 600 + 108 = 708</p>
--

- b) Les quantitats derivades de la **transmissió, reembossament o amortització derivades d'instruments de gir** (ex: *lletres del tresor, obligacions, bons de l'Estat, pagarés*).

El rendiment computable s'obté per la diferència entre el valor d'adquisició i el de transmissió o reembossament, tenint en compte les despeses accessòries d'adquisició i transmissió si es justifiquen adequadament. Concretament:

Exemple:

Contribuent que adquireix el dia 1 de gener de l'any corrent una Lletra del Tresor per 5.700 € amb unes despeses de 100 €. A la data d'amortització de la Lletra el contribuent obté uns rendiments de 6.100 € i l'operació li genera unes despeses de 75 €.

Càlcul del rendiment derivat de l'amortització Lletra del Tresor:

$$\begin{aligned} \text{Valor transmissió} - \text{despeses transmissió} &= 6.100 - 75 = 6.025 \\ - \text{Valor adquisició} + \text{despeses adquisició} &= 5.700 + 100 = 5.800 \\ \text{Rendiment capital mobiliari} &= 225 \end{aligned}$$

3.3. RENDIMENTS PROCEDENTS D'OPERACIONS DE CAPITALITZACIÓ I DE CONTRACTES D'ASSEGURANÇA DE VIDA O INVALIDESA

Es consideren rendiments del capital mobiliari els rendiments procedents d'operacions de capitalització i de contractes d'assegurança de vida o invalidesa sempre que aquests no hagin de tributar com a rendiments del treball personal¹ ni es trobin subjecte a l'Impost sobre Successions i Donacions².

Pel que fa referència a la **quantificació del rendiment computable** en concepte de rendiment del capital mobiliari tenen un paper fonamental dos variants: les aportacions o primes satisfetes i el període de temps transcorregut entre la firma del contracte i el moment en que es perceben les quanties corresponents.

3.4. ALTRES RENDIMENTS DEL CAPITAL MOBILIARI

Queden englobats en aquest apartat rendiments del capital mobiliari que no encaixen dintre les categories anteriors. El legislador enumera alguns supòsits que tenen aquesta consideració, sense que aquest llistat es pugui considerar tancat. Tenen aquesta consideració, entre d'altres, els procedents de:

---

¹ Tributen com a rendiments del treball personal les prestacions derivades d'assegurances que cobreixen la contingència de la invalidesa quan deriven d'assegurances col·lectives que actuen com a sistema de previsió social empresarial o que es subscriuen amb una Mutualitat de Previsió Social.

² Els rendiments derivats de contractes d'assegurança de vida que es troben subjectes a l'Impost sobre Successions i Donacions són aquells en els que el contractant i el beneficiari són persones diferents. Per tant, per poder parlar de rendiments subjectes a l'IRPF com a rendiments del capital mobiliari cal que la condició de contractant i beneficiari recaigui sobre la mateixa persona.

- Rendiments de la propietat intel·lectual sempre que el contribuent no en sigui l'autor (en cas de ser l'autor ens trobaríem davant rendiments derivats de l'activitat professional o artística);
- Els rendiments de la propietat industrial que no es trobi afecta a les activitats econòmiques desenvolupades pel contribuent;
- Arrendament de béns mobles, negocis o mines;
- Rendiments derivats de la cessió del dret a l'explotació de la imatge o del consentiment o autorització per a la seva utilització, excepte que la cessió tingui lloc en l'àmbit d'una activitat econòmica.

4. DESPESES DEDUÏBLES

Amb caràcter general, per a la determinació dels rendiments nets del capital mobiliari només resulten deduïbles:

- Les **despeses d'administració i dipòsits de valors negociables**. Es tracta dels imports invertits per les corresponents empreses pels serveis d'inversió. No s'inclouen en aquest apartat les despeses per gestió discrecional o individualitzada, segons els criteris particulars dels clients.
- En el cas d'arrendament o subarrendament de béns mobles, negocis o mines i de prestació d'assistència tècnica, es podran deduir les despeses necessàries per a la seva obtenció i l'import del deteriorament sofert pels béns o drets.

En cap cas resulten deduïbles les comissions d'administració i manteniment dels comptes corrents ni les quantitats que representen una contraprestació de la gestió discrecional i individualitzada de carteres d'inversió.

5. REDUCCIONS PER RENDES IRREGULARS

La regla general és que **no resulta d'aplicació cap tipus de reducció** per l'obtenció de rendes irregulars. Com a excepció, s'aplicarà una reducció del 40% quan es tracta de rendiments nets derivats d'altres rendiments del capital mobiliari (cas, per exemple, dels rendiments derivats de la cessió de la propietat industrial o intel·lectual o de la cessió de drets d'imatge) quan:

- tinguin un període de generació superiors als dos anys;
- o bé, siguin reglamentàriament qualificats com a rendiments obtinguts de forma irregular en el temps.

IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES
RENDIMENTS DEL CAPITAL MOBILIARI

El senyor Núñez, de 61 anys, ens demana que l'ajudem a determinar la part de la base imposable corresponent als rendiments del capital mobiliari. A tal efecte ens dona les següents dades:

- a) El senyor Núñez és el principal accionista de l'empresa "CONIX, S.A.". Per aquest fet, va rebre a principis de febrer una quantia íntegra de 15.000 € corresponents als dividends procedents de reserves de l'exercici precedent de l'entitat i 2.500 € en concepte de primes d'assistència a la Junta General d'Accionistes, celebrada el dia 15 del mateix mes.
- b) El senyor Núñez és cotitular al 50% amb el seu fill, d'un compte corrent al Banc SCH. El saldo d'aquest compte a 31 de desembre és de 21.000 €. Durant l'any el Banc li ha abonat uns interessos íntegres de 2.000 €.
- c) Al mes de gener el senyor Núñez va realitzar un dipòsit a plaç fix de 6.000 euros a la Caixa d'Estalvis. Donat que la liquidació dels interessos generats per aquest dipòsit són semestrals, als mesos de juny i desembre va rebre un total de 600 euros. Amb aquests diners, va aprofitar l'oferta de la Caixa de Terrassa i va obrir un compte d'estalvi pel que va rebre com a regal un equip de telefonia mòbil adquirit per la Caixa per 150 euros.
- d) El 15 de març de l'any anterior, el contribuent va adquirir dues Lletres del Tresor per 5.500 € cadascuna, amb un valor nominal de 6.000 € i amb un venciment anual. Les despeses que el senyor Núñez va suportar en el moment de l'adquisició foren de 175 euros per cada Lletra. Una de les Lletres la transmet a principis de febrer d'aquest any, abans del seu venciment, per 5.000 €. L'altra la manté al seu patrimoni fins a la data de venciment estipulada.
- e) El Sr. Núñez té la propietat dels drets d'autor d'un llibre escrit pel seu pare, propietat que va adquirir en herència després de la mort d'aquest. Per aquest motiu ha percebut durant l'any 18.000 euros.

Determinar els rendiments nets del capital mobiliari.